

Posudek vedoucího k diplomové práci Víta Kuklíka: Role informačních a komunikačních technologií v procesu rozvoje chudých zemí.

Kvantitativní parametry: 79 stran textu a dalších 13 stran literatury a 7 stran příloh.

Téma „ICT4D“ (Information and Communication Technologies – ICT – for Development) je významnou oblastí rozvojové problematiky. Vlivy informačních a komunikačních technologií a intervencí, které je využívají, jsou ale velmi různorodé a přínosy zdaleka nikoliv uniformní. Zadáním diplomové práce Víta Kuklíka bylo zanalyzovat vztah mezi ICT a rozvojem; s hlavním cílem identifikovat a zhodnotit jednotlivé procesy či mechanismy a typy intervencí, ve kterých se se „ICT pro rozvoj“ uplatňují.

Diplomová práce se skládá ze dvou hlavních částí, když v první autor prověřuje agregátní vztahy mezi indikátory rozvoje a ICT a ve druhé se pak zaměřuje na zmíněné mechanismy, resp. způsoby uplatnění ICT pro rozvoj. ICT je pro účely této práce omezeno na internet, pc a mobilní telefony. Z hlediska metodiky používá první část základní kvantitativní hodnocení a druhá část kombinuje prvky systematické rešerše a meta-analýzy. Oceňuji pokus o systematickou identifikaci relevantních zdrojů dle určité metodiky. Mělo by pomoci odlišit podstatné od nepodstatného, důvěryhodné od nedůvěryhodného a originální od neoriginálního.

V první empirické části jsou jednoduchým způsobem ilustrovány základní vztahy mezi vybranými indikátory rozvoje a ukazateli ICT na úrovni zemí. Tato hodnocení nepřinášejí mnoho překvapivého, když dokládají více či méně silné pozitivní korelace. Ukazují ale i určitou diferenciaci zemí z hlediska těchto vztahů.

Zajímavější je tedy druhá kapitola, kde se autor má dostat „pod povrch“ konstatovaných korelací. Rozlišuje čtyři hlavní oblasti uplatnění ICT pro rozvoj (ekonomické mechanismy, zdravotní péče, vzdělání, zemědělství) zejména v ohledu k typům intervencí, které jsou na využití ICT založeny. V rámci těchto oblastí jsou v dalších kapitolách rozlišeny dílčí typy dopadů ICT a pomocí krátkých referencí k existujícím poznatkům různých odborných studií autor tyto jednotlivé oblasti prochází. Více zde snad mohl být nastíněn rozsah využití/uplatnění uvedených dílčích typů intervencí. Toto je částečně uvedeno v grafech v části 3.5. Ukazují ale jen počet projektů, bez ohledu na jejich rozsah. Také mohlo být více pozornosti věnováno geografickým faktorům a případným geografickým rozdílům z hlediska uplatnění jednotlivých typů intervencí využívajících ICT.

Po přehledu jednotlivých oblastí a typů uplatnění ICT se autor v části 3.5 snaží o syntézu poznatků. To lze jistě ocenit. Toto shrnující vyhodnocení také dokládá významné rozdíly v úspěšnosti mezi jednotlivými oblastmi ICT intervencí.

Celkově podle mne práce Víta Kuklíka představuje zajímavý pokus o přehled a vyhodnocení souvislosti mezi ICT a rozvojem. Může snad být i prakticky prospěšná. Doporučuji ji k obhajobě.

10.9.2013, Josef Novotný